

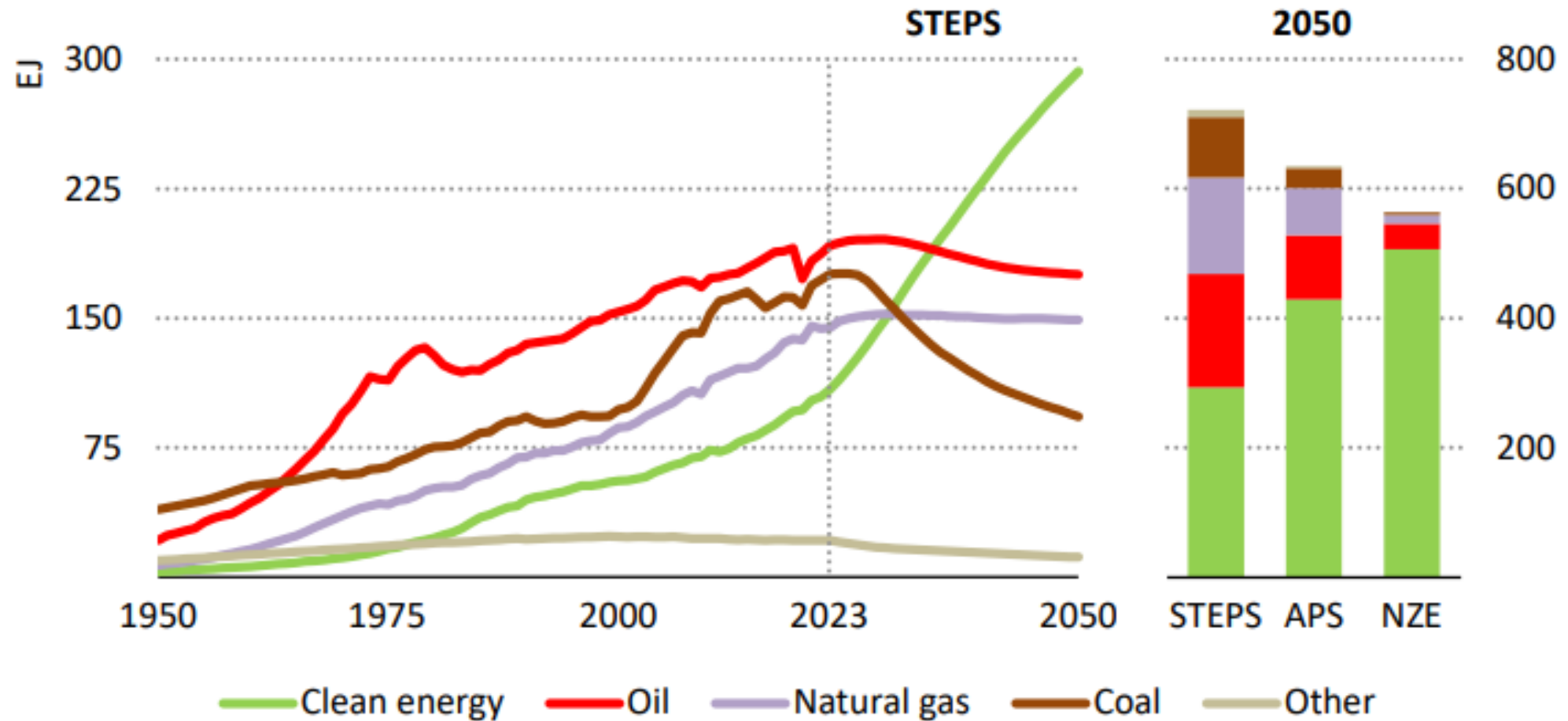

Energiamajanduse arengukava (ENMAK) väljakutsed

Jaanus Uiga
29.05.2025

Figure 1.1 ▶ Global energy mix by scenario to 2050

Eesti seniseid tulemusi

Average electricity spot market prices in 2024 in EUR/MWh

Estonia

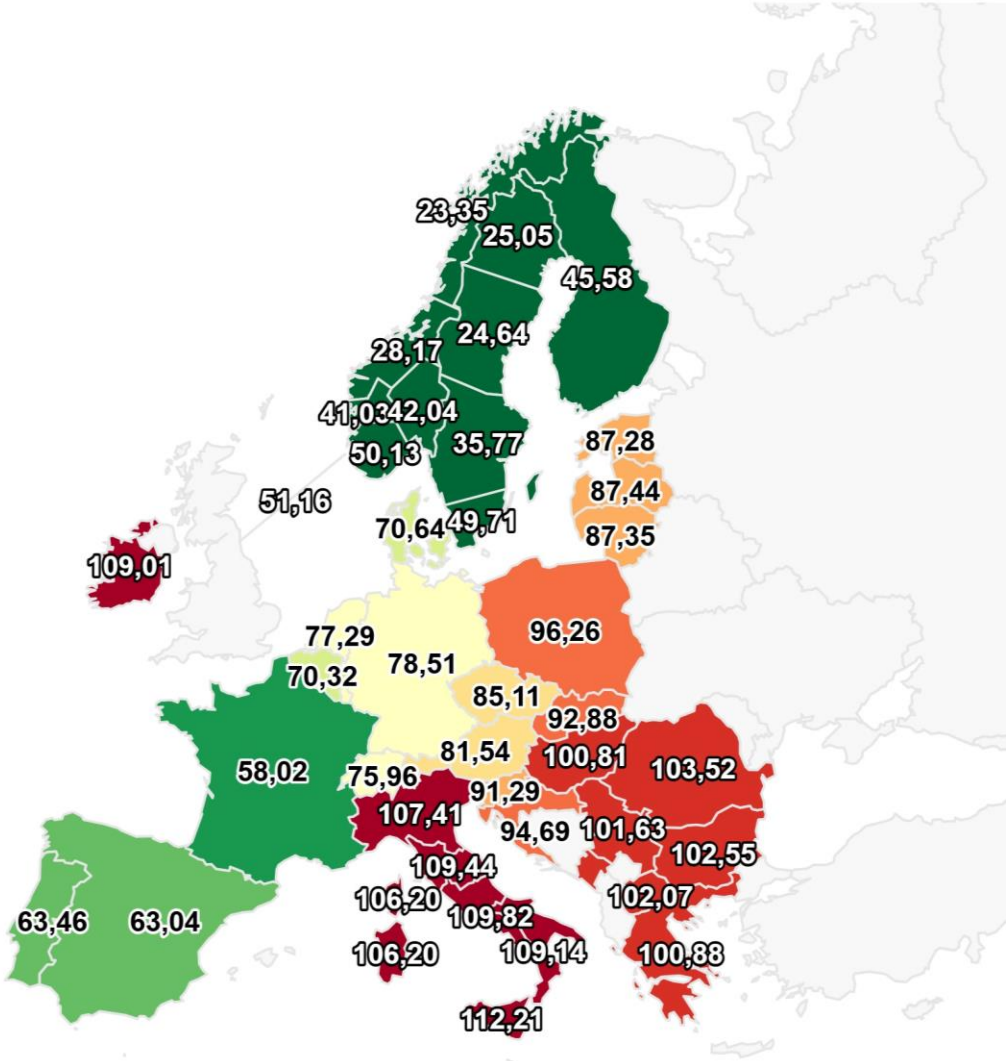
Trilemma Rank
7

Trilemma Score
80.2

Balance Grade
ABA

Estonia had an overall score of 80.2 and a rank of 7 in the 2023 World Energy Trilemma Index. The country scored 69.9 in Energy Security, 94.8 in Energy Equity, and 78.5 in Environmental Sustainability. Estonia has seen substantial improvement in its overall and Environmental Sustainability scores since 2000, placing it among the top improvers globally.

EU-27 top 10 countries cumulative solar PV capacity per capita 2024

ENMAK 2005 (1998, 7 lk): Riigi energiastrateegia keskne eesmärk on kõigi tarbijate nõuetekohane varustamine kütuste ja energiaga kindlustamaks Eesti majanduslik, sotsiaalne ja kultuuriline areng.

ENMAK 2015 (2004, 12 lk): Kütuse- ja energiamajandus on riigi strateegiline infrastruktuur, mis peab tagama Eesti pideva varustamise kvaliteetsete kütuste, elektrienergia ja soojusega optimaalsete hindade juures. Samas peab kütuse- ja energiamajandus olema maksimaalselt efektiivne ning vastama ohutus- ja keskkonnanõuetele. Kütuse- ja energiamajanduse jätkusuutlik toimimine on üheks riigi julgeoleku alustalaks.

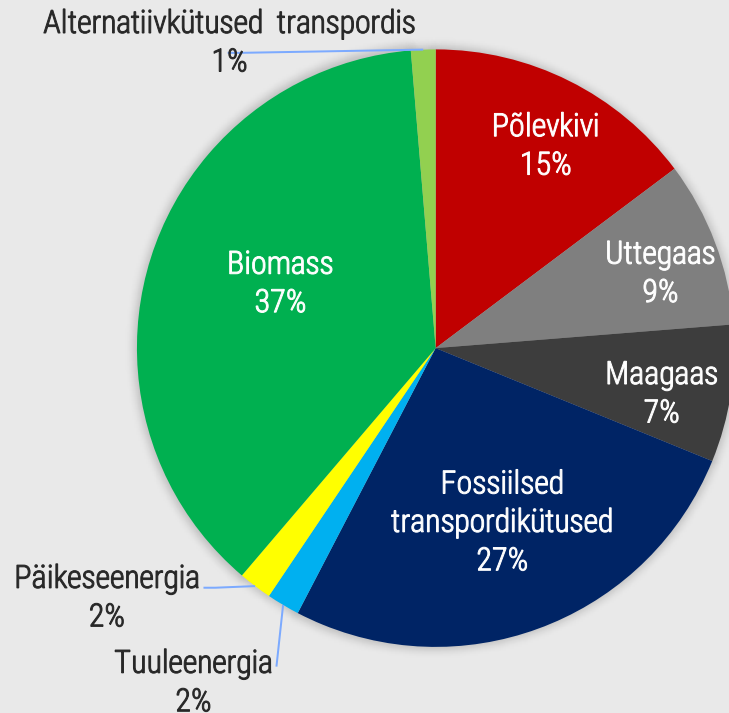
ENMAK 2020 (2009, 66 lk): Eesti elanikkonnale on tagatud pidev energiavarustus. Eesti energiavarustus ja -tarbimine on säästlikum. Tarbijatele on tagatud põhjendatud hinnaga energiavarustus.

ENMAK 2030 (2017, 119 lk): Tagada tarbijatele turupõhise hinna ning kättesaadavusega energiavarustus, mis on kooskõlas Euroopa Liidu pikaajaliste energia- ja kliimapoliitika eesmärkidega, samas panustades Eesti majanduskliima ja keskkonnaseisundi parendamisse ning pikaajalise konkurentsivõime kasvu.

ENMAK 2035 (2025, ?? lk): ?Energiavarustus peab olema kindel, soodne, puhas / soodne, kindel, puhas / puhas, soodne, kindel?

Energiaallikate kasutus 2023:

Elektritootmisvõimsused 2024*:

Taastuenergia 2000+ MW
Juhitav võimsus 1600 + 250 MW
Elektrisalvestid 5+ MW

Kuidas see keskkonda aitab?

2023 energeetika + transpordi heide
6,2 mln tCO₂ekv

Elektri lõpphind 2024, s/kWh:

Kodutarbija 22,6
Suurtarbija 15,8

2023

Energia lõpptarbimine 30,2 TWh,
sh elektrienergia tarbimine 8,3 TWh

Energiaallikad elektritootmises 2024*:

Päiksepargid 1210 MW	Põlevkivi 1350 MW
Maismaatuulepargid 694 MW	Maagaas 250 MW
Biomass 150 MW	Uttegaas 78 MW
Hüdro 8 MW	

Võrguvõimekus 3000 MW

Välisühendusi 2400 MW:

2 Eesti-Soome ühendust
3 Eesti-Läti ühendust

Taastuenergia osakaal:

Lõpptarbimises 41%
Elektris 32%
Küttes 67%
Taastuvgaasi osakaal
gaasitarbimises 6,1%

Energeetikavaldond tugevalt reguleeritud nii Eesti kui ka EL tasandil

Elektrituruseadus

Maagaasiseadus

Energiamajanduse korralduse seadus

Vedelkütuse seadus

+ ohtralt määruseid ja õigusakte

EL tasandil

Elektrituru direktiiv, maagaasidirektiiv, taastuvenergia direktiiv + ohtralt otsekohalduvaid määruseid ja puutumuses õigusakte (sh ETS)

KLIIMAMINISTEERIUM

Palju erinevaid osapooli – väljakutse või võimalus?

MAKSU- JA TOLLIAMET

TERVISEAMET

TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET

KAITSEMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

KLIIMAMINISTEERIUM

RIIGIKANTSELEI

EESTI KAITSEVÄGI

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

SISEMINISTEERIUM

- Eesti energiasüsteem peab olema tulevikukindel – kindel, soodne, puhas
- Vaja moderniseerida sõltumata tootmisviiside eelistusest – st kiirelt vaja juurde uut, tulevikukindlat tootmist
- Fossiilkütustel jaamad toovad meile stabiilse, kuid kõrge (1XX+ €/MWh) hinna
- Soodsama hinna saame päikese ja tuulejaamadest + välisühendustest -> st peame minimeerima fossiilkütustel jaamadel kasutamise tunde
- Juhitava võimsuse vajadus jääb igal juhul. Seni kuni uusi juhitavaid võimsusi pole rajatud, tuleb olemasolevaid alles hoida
- Lähiperspektiiv vs kaugem tulevik

- Millistest kriteeriumitest peaks riik energiajulgeoleku tagamisel lähtuma?
- Millise tarbijagrupi (elektri)energia koguhind on prioriteetne (kodutarbijad, äritarbijad, väikse energiamahuga tööstused, energiamahukad tööstused)?
- Kas eesmärk on olla Soome hinna tasemel või ühes teiste Balti riikide hinna tasemega?
- Kumb on meile kasulik – detailsed eesmärgid ja trajektoorid või pikaajalised põhimõtted ja tegevussuunad?

Tänan!

Energiamajanduse arengukava (ENMAK) | Kliimaministeerium